

2016

ABERRI EGUNA

Nazio Batzordearen adierazpena

2016ko martxoa

[xedea]

Aberri Eguna ospatzear delarik ELAko Nazio Batzordeak egoera politikoa aztertu eta konfederazioaren konpromisoa berretsi nahi du gure herriaren burujabetzarekiko.

[europa]

Egoera orokorraren errepasoa hasteko ezinbestekoa da Europak bizi duen giza-krisia aintzat hartzea. Gerratik ihesi asiloa eskatzen duten ehundaka mila pertsonaren drama ikusirik, europar agintariak nazioarteko legediaren eta gizabidearen oinarritzko printzipioen aurka jokatzera erabaki dute, iheslariei babesa eta segurtasuna ukatuaz. Horregatik, ELAk berretsi egiten ditu 2005ean erreferendumean bozkatu zen Itun Konstituzionalari ezezkoa emateko arrazoiak: Ez dugu nahi merkatarien Europa hau, pertsonen eta herrien eskubideekiko arrotza den eremu hau. Horregatik, premiazkoa da Europarako beste plan bat, integrazio eta justizia sozialeko balioetan oinarritua eta giza-eskubideak bermatuko dituen (gaur, batik bat, asiloa eskatzen ari diren errefuxiatu masentzat).

[estatuaren agenda]

Estatu-esparruan, nazioen aintzatespenak eta autodeterminaziorako eskubideak eztabaida politikoan garrantzi handiagoa du iragan hurbilean baino. Hori, zalantzarik ez da, prozesu katalanagatik gertatu da, eta estatu mailako indar politiko bat hauteskunde orokorretara erabakitzeko eskubidea aldeztu zuen delako. Halere, ELAk uste du horrek ez dituela estatuaren agendaren ildoak aldatu: agenda inbolutiboa -arloan sozialari eta autogobernuari dagokionez-, errepresiboa giza-eskubideen eta berme demokratikoen eremuan, eta zeharo itxia hamarkadetan pairatutako bortizkeria politikoaren ondorioz konpontzeke dauden arazoak bideratzeari buruz.

Zehazki, berebiziko arduragabekeria da desarma eta preso egoera kudeatzeko espainiar gobernuaren ukoa, borroka armatua duela bost urte bukatu zelarik. Gure iritziz, espainiar exekutiboaren helburua prozesu soberanista higitzea da, hartara eragotziaz agenda desberdinak lantzeko aukera. Estatuak presoak bahitu gisa erabiltzen ditu bere helburu politikoak lortzeko; hau giza-eskubideen eta funtsezko printzipio demokratikoen aurkako jarrera da. Berriz ere, ELAk preso sakabanatzea amai dadila eta gaixorik daudenak kalera ditzatela aldarrikatzen du, eta ez daitezela zigorrak oso-osorik betearazi, espetxe-politika normalizatzeko prozesu orokor baten baitan.

[erakundeak, geldirik]

Autogobernuari dagokionez, estatuko gobernuak jarraitu egin du krisi ekonomikoaz eta Gorteetan duen gehiengoaz baliatzen berez aski mugatua zen gure autonomia murrizteko. Inposizioa erabiltzen du bilakaera ekonomiko eta sozialerako oinarritzko gaitan, esaterako lan-harremanak, prestakuntza, heziketa edota aurrekontu-mugak, sarri euskal erakundeekin adostasunarekin, eta batzutan haien laguntza kartsuarekin, batik bat mundu ekonomikoaren eta enpresen eskariak asetzekotan.

ELAk ikusi du gure erakundeak eta estatua bat datozela politika ekonomiko antisozialean. Autogobernuaren eta justizia sozialaren aurkako erasoak hain gogorrak direnean, horixe da arrazoi bakarra gure ordezkari politiko nagusiek -Urkullu lehendakaria bera buru dela- oraindik alde biko harremanaren aldarrikapena egiteko. Jarrera honen eskutik doa Eusko Jaurlaritzak Confebaski ematen dion babesa, soldatak devaluatzeko negoziatuzko kolektiboaren zentralizazio estrategiari dagokionez, edota eskubideak, oinarritzko zerbitzuak eta lan-baldintzak murrizten dituen legedia estatalaren aplikazioa eta garapena ere.

Nafarroaren kasuan, maiatzeko hauteskundearen ondoren ELAk pozez hartu zuen UPN-

***Eusko Jaurlaritzak babesa
ematen dio Confebaski
negoiazio kolektiboa
zentralizatzeako estrategian, hori
baita soldatak jaisteko bidea.***

PSNko gobernuen zorigaiztoko aroaren amaiera. Baina maiz gogoratu izan dugu oraingoz ebidentea dena: gobernu aldaketak ez du berez esan nahi erregimen bat desegiten denik, ezta aldaketa soziala gautatuko denik ere. Hain zuzen, gobernuia sostengatzen duten indarrek egin zuten Akordio programatikoa urrun dago Nafarroako organizazio sindikal eta sozialok urtetan hainbat mobilizaziotan galdegin izan dugun aldaketatik. Zehazki, pribilegioen eta sare klientelarren amaierari dagokionez justifika ezina da egungo gobernuak hitzarmen bidez sindikalismo estatalari eta patronalari finantzazio oso eskuzabala ematen jarraitzea.

ELAk aitortzen du egin direla aniztasun politiko eta kulturala aintzat hartzeko urratsak. Baina euskararen normalizazioa Nafarroan oraindik gaintitu beharreko ikasgaia dugu; gai honekiko akordio programatikoak -euskararen legeari dagokionez- ez du aldaketarako konpromisorik jaso. Gobernuak borondate handiagoa adierazi beharko zukeen irakas-kuntzako LEPari buruz posizio koherente bati eusteko. Gobernuak jarrera demagogikoen eraginez amore eman du erregimeneko alderdi, indar ekonomiko, sindikatu eta hedabideen interes ideologiko eta korporatiboen aurrean. Barkos lehendakariaren exekutiboak erabaki hau berrikusi egin behar du, eztabaida printzipio demokratikoen inguruan kokatu (aukera berdintasuna, zerrenda bakarra, diskriminazio positiboa eta, gutxienik, haur-eskoletan euskarazko eskaintza eskariari egokitzea...) eta desberdintasuna zein pribilegioak borrokatu. Gainera, UPN-PSNren hizkuntz-politikaren kalteak konpontzeko estrategia eragingarria eta partizipatiboa behar da, pedagogia, eskubideen sustapen eta bermea medio.

Txalogarria da Nafarroako Gobernuak sindikatuarekiko solaskidetza errespetatzea; jarrera hau oso desberdina da Urkulluren gobernuak duenarekiko; izan ere, honek UPNko gobernuen oso antzeko plantak egiten baititu. Baina gainerakoan, zoritxarrez esan beharra dago zerga- eta aurrekontu-politiken joera neoliberalak, gastu murrizketa eta arlo publikoko negoziatio kolektiboaren ukapena EAEkoaren antzekoa dela. Halaber, larria da Uxue Barkos lehendakariak esan izana Madrilera "konfrontazioa"ri uko egingo diola. Estatuak uneotan hamalau foru-legeren aurkako helegiteak ditu sartuta: zein da proiektu politiko baten funtsa konfrontazio demokratikorik gabe?

EAEn, ELAk salatu egin behar du Gasteizko gobernuia sostengatzen duen alderdiak eta lehendakariak berak, hedabide nagusien laguntzarekin -EITB barne-, gatazka politikoa- ren zantzu guztiak ezkutatzea erabaki dutela. Soilik hauteskunde-egutegiaren arabera aipatzen dira marko juridikoa aldatzeko epeak, legealdiak inolako konkreziorik gabe agortze aldera; esaterako, horixe gertatu da legealdi honetan. Halaber, aldaketa politikoa isla dezaketen erreferentzia artikulatuak -adibidez, duela 10 urte luze Eusko Legebiltzar- rarak bozkatu zuen estatutu berria- erreferentzia gisa besterik ez bada ere baztertu egi- ten dira, behin eta berriz batzorde parlamentario berriak eratu eta txostenak osatzen direlarik. Diskurtsoa eta jardunbidea burujabetzari eta autogobernuaren defentsari dago- kionez ez da aurreratu; aitzitik, inboluzio handia izan du. Nabarmenezkoa da Gasteizko parlamentuan eztabaida horietatik baztertu egiten dituztela mugimendu sindikala eta beste eragile batzuk. Horrek agerian uzten du zein den batzuren autogobernu eredia, gi- zartearen gehiengoak dituen bizi- eta lan-baldintzetatik oso aldendua; eredu honek mu- gimendu sindikalari ukatu egiten dio, bere interes eta helburuak defenditzeko, zilegizko solaskidea izatea.

Gatazka isilaraztea eta politika honekiko kritiko diren organizazioen parte hartzea eragozteko gure ustez estrategia jakin baten baitan gertatzen da: egungo egoerari ego-

***Batzuren autogobernu eredia
jende gehienaren bizi- eta lan-
baldintzetatik oso urrun dago.***

kitzeko estrategia. Beraz, ez da harritzekoa aldaketa politikoari beldur handiena dioten indar politiko, erakunde enpresarial eta talde mediatikoak une bereziki barea bizi izatea, noiz, eta Gasteizko Legebiltzarrean historian izan den gehiengo abertzalerik handiena dagoenean.

Iparraldeari dagokionez, ELAk interes eta arreta handiz behatzen du instituzio-, administrazio- eta lurralde-mailan garatzen ari den berregituratze prozesua, baita Euskal Herriaren errealitate sozial, ekonomiko, politiko eta kulturalaren zilegizko aintzatespena izateko aztertzen ari diren formulak ere. Gure iritziz, gainera, prozesuak bi irakaspen nagusi eskaintzen dizkigu.

Hasteko, prozesua lagungarria da inplikaturik dauden eragileen borondate politikoa argitzeko. Hasieran erreibindikazio instituzionala egitea batzumentzat "erraza" zen, eta areago, hauteskundeetarako errentagarria. Baina hitzetatik ekintzetara pasatzerakoan askoz nabarmenagoa da Lurralde-Elkargoaren aldeko eta kontrako jarrera nork hartzen duen.

Prozesuaren bigarren ikasbidea gizarte zibilaren parte hartzeari buruzkoa da, Bateraren mobilizazioaren eta Euskal Herriko Garapen Kontseiluaren lanaren bidez. Mugimendu sozial eta kulturalak, sindikatuek, erakunde sozio-profesionalek, nekazarien eta ingurumeneko militanteen organizazioek egundoko aberastasuna eman diote eztabaidari eta definitzen lagundu dute zein eskumen politiko behar izango den hainbat arlotan: garrarioa, politika ekonomikoa, etxebizitza, euskara, kultura, ingurumena, hondakinen kudeaketa edota lurraldearen ordenamendua eta hirigintza. Eztabaidan auzapezek eta zinegotziek izan duten zuzeneko parte hartzeak -Hautetsien Kontseiluaren lan eta bilertan- eta ondoren garatu den erabakitze prozesuak posible egin dute erreforma inguruko debate konplexu honek zehaztaperen maila egokiagoa izatea eta herritarren zein lurraldearen eguneroko beharrezkoak hobeto moldatzea.

Horregatik, ELAren aldarria da estatuak behingoz aintzat har ditzala Bateran antolatuta dauden organizazioen proposamenak, baita Hautetsien Kontseiluak egindako apustua ere.

[soberanismoaren erronkak]

Testuinguru orokor honetan gure aintzatespen nazionalean aurrera egiteko prozesuan ELAk hiru erronka handi ikusten ditu: gizartean babes handiagoa lortzea, mobilizazioa bizkortzea eta akordio politikoak iristeko gure betiko gaitasun eza gainditzea.

Lehen helburuari buruz ELAk uste du soberanismoak ez duela oraingoa baino gehiengo zabalagorik erakarriko politika publikoak klase xeheen zerbitzura jartzen ez diren bitartean. Beharrezkoa da gure herriak jakitea eta sentitzea autogobernu handiagorekin justizia soziala areagotu egingo dela, hala ez bada nekez hartuko baitu bere gain burujabetza betearen helburua. Horregatik da bereziki etsigarria gure gobernu eta aldundiek agertzen duten joera neoliberalak eta enpresazalea. Erakundeok dituzten eskumen eta bo-

tere garrantzitsuak gutxiengo pribilegiatu baten mesedetan ari dira erabiltzen. Zerbitzu publiko- eta etxebizitza-politikak, fiskalitateak edo duela gutxi EAJk, PPK, PSEk eta UPyDK ELAren ekimen legegilea aintzat hartu ez izanak zilegitasun eta babes zabala duen eskari sindikal bat eragozten dute, baitetik, baina gainera bokazio soziala duen prozesu soberanistaren aurkako bidea hautatzen dela esan nahi du.

Bigarren helburua gizartea mobilizatzea da. Eta honen inguruan ELA kezkatuta

Gure aintzatespen nazionalean aurrera egiteko El prozesuak funtsezko hiru erronka ditu: gizartearen zati handiagoa erakartzea, mobilizazioa areagotzea eta akordio politikoak lortzeko gure betiko gaitasun eza gainditzea.

dago gaur EAEn nagusi den nazionalismo instituzionalaren jarrerarekin, lerratze autoritario eta antidemokratikotzat jotzen baitu. Urkullu lehendakariak duela gutxi errepikatatu duenez, "kezkatuta" omen dago gizarte-mugimenduek Kataluniako prozesuan duten eraginagatik; adierazpen hauek gure ustez izan dena baino erreakzio handiagoa eragin beharko zuketuen. Kontua ez baita soilik egungo egoeran, nazio eta nazioarte mailan, botere ekonomikoek ezartzen ari direla politikaren arauak. Haatik, kutsu demokratiko oso eskasa islatzen du esateak gizarte zibilak ezin duela eztabaidatu, ebatzi eta egoitza politikoan hartzen diren erabakietan eragina izaten eta baldintzatzen saiatu. Lehendakariak kontutan izan beharko luke demokrazia ez dela agintzen duten eliteak hautatzeko modu bat, baizik sistema bat, zeinetan erakundeek eta hauen arduradunek errespetatu egin beharko luketen herritarrek ekintza kolektiboa gauzatzeko duten ahalmena, abiapuntutzat printzipio etikoak eta helburu sozial eta politikoak hartuaz. Beldur gara, ordea, egungo Eusko Jaureritzak ez ote duen gizarte zibilarekin harreman klientelarra bilatzen, botereari men egiten ez dioten erakundeekin behin eta berriz gogaituta agertzen delarik. Pentsamolde honen kontrako noranzkoan, ELAk deritzo inoiz baino premia handiagoa dela erakunde sozialak aktibatzea eta artikulatzea, politika publikoak baldintzatu eta orientatzeko eta estrategia soberanistari bultzada emateko.

Gure herriak jakin eta sentitu behar du autogobernu handiagoren eskutik etorriko dela justizia sozial handiagoa; hala ez bada, nekez hartuko baitu bere gain burujabetza betearen helburua.

Hirugarren helburuari dagokionez, adosteari alegia, zoritxarrez begibistakoa da borroka armatuaren amaierarekin sortu zen abagunea ez dugula baliatzen asmatu erabakitzeko eskubidearen inguruan minimo batzuk finkatzeko. Eta nabarmena da soberanisten zatiketa dela estatuaren agenda zentralizatzailearen abantailarik handiena. Ez dugu asmatu uneaz baliatzen, batetik urteotako konfrontazio nagusian gailendu egin delako hegemoniarako lehia eta diziplina alderdikoia; norgehiagoka honetan gizarte-eredua alboratu egin da. Hau ez da erritmo arazoa, norabidearena baizik. Ez dago helburu partekaturik, ezta aliantza zehazturik ere. Gaur oraindik ez gatoz bat aztertzerakoan zer esan nahi izan duen iraganeko garapen estatutarioak.

[ELAren konpromisoa]

ELAk aipatutako hiru erronken inguruko konpromisoa eguneratu eta berretsi nahi du: gizartean atxikipen handiagoa izatea, mobilizazioa areagotzea eta akordioak lortzeko gure gaitasun eza gainditzea.

Gure aburuz, prozesu nazionalari egiten diogun ekarpen nagusia sindikalismo abertzalearen ezarpena areagotzeko lanean jarraitzea da, batik bat soberanismoa gutxiengoa den eremuetan. Praktika sindikal zintzo eta oldarkorra da soberanismoa hedatzeko egin dezakegun ekarpenik hoberena. Lan hori are eragingarriagoa izango da aktibatuzeko gauza bagara gehiengo sindikal bizkor bat, hipotekarik gabea, zeinak gizarte-eredu justu eta solidario baten alde lan egingo duen. Sindikalismo abertzaleak ez du asmatu bere espazioa bilatzerakoan, defenditu behar dituen erreferentzia alternatiboak ez daitezen galdu alderdiek finkatzen dituzten lehentasun instituzionalen artean. Gure iritziz, izatekotan, soberanismoa soziala izango da.

Lehendakariaren iritziak, hots, gizarte zibilak ez duela saiatu behar egoitza politikoan hartutako erabakiak eztabaidatu eta haiengan eragina izaten, jite demokratiko oso zalantzazkoa duen pentsamolde bat uzten du agerian.

ELAk uste osoz dio euskal gehiengo sindikalak prozesu soberanista sozial horretan pisu handiko eginkizuna izan beharko lukeela. Hau eragozten duten arazoak objektiboak dira, hala negoziazio kolektiboan -non esku-hartze sindikalerako bi eredu dauden, elkarri kalte egiten diotenak, indartu ordez-, nola sindikalismoak aktibazio sozial eta politikoan izan beharreko zereginean. Negoziazio kolektiboan ELAk betidanik esan izan du gehiengo sindikaleko organizazio guztiekin lan egin behar dela, posible den heinean eta beste faktore batzuren menpe jarri gabe, langileen antolakuntza eta borroka-ahalmena indartzeko, lan- eta bizi-baldintzak hobetze aldera. Gizartea aktibatzeari dagokionez, erakundeetan alderdiek duten presentziak ez du eragin behar sindikalismoa bigarren planoan geratzea, bere interpelazio kritiko eta eraikitzaileari garrantzia kenduaz. Areago une honetan Europa antidemokratiko batean eratu den egitura instituzionala asmatuta dagoenean gobernuetan alderdi aldaketak hutsalak izan daitezten. Alderdiek, beren lehenetasun instituzionalaren arabera, politika soziala egitea eragozten duten mugak onartzen dituzte. Gure ustez sindikalismoak kontrabotere gisa jokatu eta alternatibak garatu behar ditu, edozein dela ere gobernu osatzeko hipotesia.

Euskal gehiengo sindikalak beste batzutan erakutsi izan du aliantzak berebiziko aurrerak ematen dituela mobilizazioari eta eraldatzeari dagokionez, hala lan munduan, nola eremu sozial eta politikoan. ELAk hau etorkizunean ere hala jarraitzea nahi du. Modu eragingarrian proiektu alternatibo, klaseko eta soberanista baten alde elkarrekin lan egiten galarazten diguten arazoak konpontzea ez dagokio Estatuari, geuri baizik, eta hau arduratzen da: gobernu, alderdi eta botere ekonomikoekiko autonomia duen mugimendu sindikal eta sozial bat sortzea.

ELAk lanean jarraituko du euskal langile-klasea prozesu nazionalean eragile nagusi izan dadin, lan-harreman eta gizarte-babeseko marko propioaren alde eginez, non klase herrikoien helburuak burujabetza berearen aldeko borrokarekin lotuta izango diren, eta sindikalismo abertzalea eztabaida horretan solaskide eraginkor eta onartua izan dadin.

Praktika sindikal zintzo eta oldarkorra da gure ekarpen nagusia soberanismoa hedatzen jarraitzeko moduan izan dadin. Izatekotan, soberanismoa soziala izango da.

Gora Euskal Herriko langileria!

Gora Euskal Herria askatuta!

Gora Euskal Herria sozialista!